

Oglasi, pripolana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novo predbrojbn. oglase itd. šalje se naputnicom ili položenicom pošt. stredionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravništvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Četkovač račun br. 347.849.

Telefon tiskare br. 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari». Narodna poslovica.

Glavni urednik i izdavač Jerko J. Maholjša.

U nakladi tiskare Leginja i dr. u Puli ulica Giulla 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu.

Iz carevinskog vieća.

U Beču, dne 20. aprila 1912.

Kraljevina Hrvatska pred austrijskim parlamentom.

Zastupnička kuća carevinskog vijeća sastala se je opet dne 18. o. mj. nakon nekranih blagdana. Obdržavala je ovog tjedna samo dvije sjednice, koje bijahu posvećene skoro isključivo neustavnom stanju u kraljevini Hrvatskoj. Tamo je naime bivši ban pl. Cuvaj, kojega narišuše Madjari Hrvatima, imenovan kraljevskim komesarom, ukinuo drevni ustav kraljevine i putem naredaba zavedena najstrožija absolutistička vladavina.

Interpelacije proti neustavnoj vladavini u Hrvatskoj.

Na početku sjednice sjelo se je predsjednik smrti predsjednika francuskog parlamenta g. Brissona i nesreće, koja je zadesila čovječanstvo potonućem ogromnom parobrođu »Titanic« s kojom je poginulo preko 1700 osoba. Jedva je predsjednik izgovorio posljednje riječi, doviknuo mu je zastupnik Biankini, da je zaboravio spomenuti tešku nesreću koja je zadesila hrvatski narod (dignuće ustava Op. p.).

Čitanje Interpelacija.

Interpelacije se čitaju u parlamentu vrlo riedko, i to samo tada, ako to interpellanti traže i ako se ima stogod važna pitati. Ovaj put pročitane su do konca tri interpelacije, tičuće se imenovanja kraljevskog komesara i dignuća ili obustave ustava u kraljevini Hrvatskoj. Interpelaciju pročitaše je jakim i glasnim glasom bilježnik, socijalistički zastupnik Schumeier.

Interpelacija hrvatsko-slovenskog kluba.

Članovi hrvatsko-slovenskog kluba zaključili su, da će staviti na vladu upit radi obustave ustava u Hrvatskoj, što ga je sastavio klubski načelnik. Tu interpelaciju su potpisali i oni zastupnici, koji nisu u

rečenom klubu. Interpelacijom prosvjeduju zastupnici proti iznimnom stanju u Hrvatskoj. To stanje ne smatraju oni unutarnjim pitanjem zemalja Stjepanove krune; ističu miroljubivost hrvatskoga naroda i njegovu poštivovnost prama kruni. Narod se drži samo zakona i po svom zakonitom zastupstvu vrši ne samo svoja prava nego i svoje dužnosti prema ostalim zemljama monarkije i prema dinastiji. Nadalje se u interpelaciji govori o posljednicama, koje će obustava ustava izazvati medju stanovništvom Bosne i Hercegovine, o pogibeljnim utisima koje će ostaviti na Balkanu itd. te postavlja na koncu upite:

1. Koje stanovite zauzima austrijska vlada napram iznimnom stanju u Hrvatskoj?

2. Koje korake kani poduzeti austrijska vlada obzirom na ovo stanje u zaštitu životnih interesa monarkije.

Pročitane su zatim još druge interpelacije, kojim je svrha skoro ista i to československih socijaldemokrata i njemačkih socijaldemokrata.

Za čitanja hrvatsko-slovenske interpelacije čulo se je svakojakih, ponajviše žestokih i gorkih povika i izražaja proti kraljevskom komesaru Cuvaju, proti bivšem ministru Khuenu, proti austrijskoj vladi i protivnicima hrvatskog naroda.

Kad su čitane posljednje dvije interpelacije povladjivali su im hrvatsko-slovenski zastupnici iz zahvalnosti, što su se toli toplo zauzeli i jedni i drugi socijalisti za pogažena prava hrvatskoga naroda.

Službena pragmatika državnih činovnika.

Zatim je počelo prvo čitanje vladine osnove o službenoj pragmatiki državnih činovnika. Prvi uze riječ njemački liberalac dr. Waber, koji je iztaknuo glavne mane vladine osnove i glavne želje državnih službenika u pogledu službene pragmatike.

Za njim je dobio riječ zastupnik dr. Dukiš iz Dalmacije, koji je na uvodu spomenuo najnovije događaje u Hrvat-

skoj u njemačkom jeziku, pak je stao na daleko i široko govoriti o istim događajima u Hrvatskom jeziku. Pošto je govorio par sati, zamolio ga je predsjednik da prekine svoj govor te da ga nastavi u sutrašnjoj sjednici, na što je on pristao.

Prešni predlog.

Započela je za tim rasprava prešnosti predloga zastupnika Krausa i drugova glede o najamnom porezu. Pošto je govornik u kratko utemeljio prešnost svoga predloga, prekinuo je predsjednik tu raspravu a da uzmogne odgovoriti:

Ministar predjednik na jutros postavljene tri interpelacije.

Neočekivano brzo i neobično odlučno odgovorio je ministar predsjednik grof Stürgkh na tri spomenute interpelacije o iznimnom stanju u Hrvatskoj. Događaji — reče — na koje se gospoda interpellanti tuže zbog obustave ustava u Hrvatskoj i Slavoniji, pobudili su nesumnjivo i izvan ovih kraljevinah živo saučesće, napose pako kod suplemenih naroda, koji stanuju na našem državnom području.

Ministar kaže nadalje, da se može možda i na ovom mjestu nametnuti pitanje u koliko je rezultat i cijeli dojam u Hrvatskoj i Slavoniji netom proglašenog iznimnog stanja kadar, da izvan Ugarske ošteti interese monarkije, kod kuće i prema vani; pita se zalim nije li na štetu zajedničkih posala ako se unutar jednog važnog dijela monarkije stavi za dulje vremena izvan krieposti ustavne uredbe; priznaje, da bi sadašnje stanje moglo neugodno uplivati na suplemenike u Bosni i Hercegovini i na stanovništvo Balkana. On se nada, da će uspjeti nastojanju pozvanih na to čimbenika čim prije uzpostaviti redovite odnose u Hrvatskoj i Slavoniji.

Mnogobrojni zastupnici koji obkolise ministru predsjednika popratise važnija mjesta njegova govora živahnim odobravanjem.

Upiti na predsjednika.

Hrvatski zastupnici iz Dalmacije Biankini, dr. Čingrija, dr. Smodlaka i dr. Trešić-Pavičić stavili su na koncu sjednice na predsjednika razne upite tičuće se iznimnog stanja u Hrvatskoj i posljedica toga u Hrvatskoj i u ostalim zemljama. Predsjednik se većinom pozvao na odgovor ministra predsjednika.

Rasprava o odgovoru ministra predsjednika.

Na početku sjednice od petku stavo je zastupnik dr. Dulibić predlog, da se otvori raspravu o juterašnjom odgovoru ministra predsjednika grofa Stürgkha na poznate tri interpelacije radi iznimnog stanja u Hrvatskoj. Taj je predlog bio skoro jednoglasno prihvaćen, jer su već prije bile zaključile sve stranke parlamenta, da će glasovati za predlog, ako ga postave zastupnici južnih Slavena.

Izjave pojedinih stranaka.

U ime kluba sviju českih zastupnika izjavio je predsjednik bivši ministar dr. Fiedler, da se priključuju českim zastupnici bezuvjetno svim koracima hrvatskih zastupnika, koji idu za tim, da prestane iznimno stanje u Hrvatskoj. Česi — reče idu s Hrvatima i u vatra i u vodu za njihova sveta prava. Češki narod diže glaslan prosvjed proti nezakonskom postupanju u Hrvatskoj. To postupanje ne čete samo Hrvati nego i čitava monarkija. Na prosvjed proti iznimnom stanju u Hrvatskoj sili nas takodjer čuvstvo uzajamnosti sviju Slavena Austrije. Govorniku su mnogobrojni zastupnici, većinom Slaveni nato živahno povladjivali.

Zastupnik dr. Bajak — dalmatinski Srbin reče, da njega i njegove drugove ne zadovoljava odgovor ministra predsjednika — premda mora da priznade, da je taj odgovor nešto neobičnija u austrijskom parlamentu. Govornik želi vidjeti djela, nipošto čuti same — pa bilo to i lijepe riječi. Govori o slogi i bratimstvu Hrvata i Srba, koje su Nijemci i Madjari

Mošćenička draga.

Napisao: Ivan Ivančić.

(Dalje.)

7. Društveni život.

Do pred par godina bio je društveni život u Dragi skoro nikakav. U samom mjestu nije obstojalo nikakovo društvo. U mjestu Mošćenica opstojala je »Hrvatska Čitaonica«, koja je bila osnovana pred 10 godina, pa je oko polovice članova imala iz Drage i okolice. To se je opazilo osobito kod raznih zabava, kada je polazilo u grad do 50 i više osoba iz Drage. Osobito mladež obojega spola polazila je čitaoničke zabave u velikom broju. I mogu reći, da su u jedno vrijeme bili baš Dražani, koji su davali života Čitaonici u Mošćenicama.

Isto je tako bilo i sa Podružnicom Družbe sv. Ćirila i Metoda i ženskom i muškom. Članova u i jedna i druga

imala priličan broj iz Drage, a sijelo im je u Mošćenicama.

Osim ovih društava spomenut će još Kotarsku gospodarsku zadrugu, koja ima sijelo u Voloskom, a koja imade najveći broj članova u Beraču. Ova zadruga imala je a ima još i danas lijepi broj članova iz Mošćenice, ali iz same Drage bit će ih možda 5 ili 6.

Eto, to je bilo sve što je u društvenom životu Draga imala do pred dvie godine.

Prije 2 godine osnovalo se pak u Dragi »Društvo za poljepšavanje mjesta i čuvanje čistoće mjesta«.

To je društvo odmah u svom početku našlo na opće odobravanje u mjestu i izvan mjesta. Skoro sve obitelji u Dragi upisale su se u to društvo kao članovi, a i pravo je tako, jer je to društvo osnovano baš za njih, za Dragu i njezino dobro.

Ovo lijepo i korisno društvo učinilo je već u prvoj godini svoga života više ko-

risnih stvari. Prije svega popravilo je i uredilo put uz more iz Drage do Sv. Ivana. Uz taj put zasadilo je više stabala, koja kad ponarastu činit će lijepi drvočed. Postavilo se najviše na tom putu jedno desetak klupa, koje služe osobito strancima po ljetu za odmaranje i počivanje.

Posredovanjem i zauzimanjem ovoga društva popravilo se sve puteve u selu, tako da je i domaćim ljudima i strancima bolje i urednije.

Čitavo ljetu obaziralo se je društvo na red i čistoću u mjestu pak je u tu svrhu platilo čovjeka, koji je čistio puteve i cijelo mjesto.

A ovo se je društvo za sve druge potrebe mjesta zauzimalo, tako n. pr. da Draga dobije poštanski ured, da Draga dobije barem jedan put na neželju sv. misu, da Draga ne izgubi pjesak, taj najljepši dar božji u mjestu.

A sada će društvo počti malo naprijed

u svom nastojanju: uredit će četališta i puteve i zasadit će ih drvećem, postaviti će prema potrebi još klupa, a bude li ikako moguće, uredit će na drugoj strani Drage počevši od mola dalje obalni put i četalište.

Da društvo bude moglo dobro uspjevati i sve ovo učiniti, potrebno je, da ga domaće prema svojim moćima potpomazu, a oblasti i zastupnici da mu budu skloni i na pomoći u svakoj prigodi.

Osnovano se zatim još jedno drugo društvo u Dragi i to: Pučko društvo »Sloga«, koje ima i svoju čitaonicu i pučku knjižnicu u njoj.

Dok se ono prvo društvo ima najviše skrbiti za oris nješta i mjestana u tjelesnom pogledu, zadaća je ovoga drugoga društva, da to čini u duševnom pogledu.

Kako već spomenuh, ovo društvo ima svoju čitaonicu, u kojoj se nalazi više novina na pouku i zabavu članovima. U istoj se sobi nalazi ormar sa »Pučkom

htjeli razdvojiti a oni ih baš bezobzirnim postupanjem stišoše i ujedinilo.

Zastupnik dr. Krek, član hrvatsko-slovenskoga kluba reče na početku krasnoga govora, da austrijski parlament neće više nikad podnastati, da se sa Hrvatskom postupa kao sa podjarmljenom pokrajinom. — On reče — ovdje zastupnici slovenskih naroda, dočim govore austrijski zastupnici u ime tlačitelja i nasilnika. — Što je počinjen od Mađjara u Hrvatskoj, to samje sa već nikad opetovati. — On reče — imamo sta takova bito kada godišta, tada bi austrijski ministri apelirali uzmeti na austrijsko državno suvstvo.

Očito je izrečen govor bio je često odobrovanjem prekinut.

Najbolji pojilog kluba zastupnik dr. Krek reče, da bijaše uvijek najbolje prednja poljskoga naroda, da se je uvijek i svuda zauzimao za pravo onih koji bijahu tlačeni i proganjani. Time je — reče — također naj položaj prema hrvatskomu narodu osnažen. Kao pravi prijatelj Mađjara, s kojima živimo u susjedstvu i koje smo u njihovoj borbi za slobodu također mi Poljaci podupirali, moramo pozabiti, što su obustavili ustav naroda hrvatskoga toli zaslužnoga za monarkiju.

Hrvatski zastupnik iz Dalmacije dr. Trzsić spominje crnim bojama divljački sastav kraljevskog komisara Čuvaja u Hrvatskoj; odsudjuje odlučno njegovo bezobzirno postupanje sa štamptom i proglašanje svake slobode. Govornik udara i na austrijsku vladu, koja nije imala dopustiti, da dodje u Hrvatskoj do iznimnog stanja bez ikakvog razloga. On i njegova stranka — reče — neće mirovati, dok ne zavladaju u Hrvatskoj redoviti i zakoniti odnošaji.

Njemački kršćanski socijalni zastupnik Säckler reče, da bi njegova stranka zadržala program svog blagopokojnog načelnika, kad bi ostala hladnokrvnom gledajući progone u Hrvatskoj. Oni stoje na stanovitu, da se proglašenjem iznimnog stanja u Hrvatskoj šteti interesu čitave monarhije. Premda smo — reče — ponosni austrijski Nijemci, ipak moramo nasljedujuće prosvjedovati proti mađjarskomu nasilju. Caru i državi vjernim Hrvatima — zaključujući — koji se bore za svoja prava, šalje mo izraz iskrene simpatije (odobrovanje).

Načelnik njemačke narodne sveze zast. dr. Gross reče, da Nijemci ne mogu hladnokrvno gledati ono, što sada provadja mađjarska vlada u Hrvatskoj. Nadamo se, da će austrijska vlada, nakon jučerašnje izjave ministra predsjednika upotrebiti

knjižnicom*, koju vodi g. učitelj, a knjige se marljivo čitaju osobito od mlađjih članova i nečlanova „Sloga“.

Vremenom će ovo društvo nastojati da priredi po koju zabavicu u Dragi, samo šteta što nema još u mjestu jedne veće dvorane za takove zabave.

Spomenut ću još i to, da pučko društvo „Sloga“ ima do sada oko 30 članova i to većinom mlađjih ljudi iz Drage i okolice a Bote daj, da bi se taj broj sve više i više povećavao i tako društvo napredovalo i koristilo i mjestu i okolici.

Jos bi se u Dragi moglo osnovati jedno društvo ili bolje zaudga za ribarenje. To bi bilo od velike potrebe i velike koristi za same ribare i za samo mjesto.

Ne će proći možda mnoge vremena, da će i do toga doći.

A u velike bi bila korisna za Drugu kao što i za cijelu Mošćeničinu jedna Posušnica ili društvo za štednju i zajmove, pa bi tako novac, kojega se u velikom broju nosi u tuđe banke na Rijeku, ostao kod kuće i u svojim rukama. Nešto se je bilo već oćelilo i počelo u tom pogledu, ali ne znam poradi čega je ta cijela stvar zaspala i zapela.

(Nastavit će se.)

sva sredstva kojima raspolaze a da priprieti štetne posljedice; koje bi mogle nastati i za ovu polu monarkije. Želi, da bi što prije nastali u Hrvatskoj častveni odnošaji.

Hrvatski zastupnik iz Dalmacije dr. Deželić toplo se je zahvalio svim strankama parlamenta, koje su pristale na njegov prijedlog i koje su pokazale iskrenog nasušna da hrvatskog naroda, koga bitnost im svatko prava.

U istom smislu govorili su još socijal-demokratski zastupnici Njeme (Ceh) i dr. Krek, te oba glavna govornika česki radikalni zastupnik Čoch i poljski socijal-demokrat zastupnik Dočnyński.

Osobito žestoko napali su socijalistički govornici mađjarsku vladu, koja se je uvalila jednomu narodu u današnjem vijeku bez ikakva razloga dignuti ustav. Nije prošla gladko ni austrijska vlada, koja je dopustila, da je moglo u Hrvatskoj do ovakova nasilja doći.

Na taj način vršila se je oba dana, u četvrtak i petak u austrijskom parlamentu vrlo važna i vrlo zanimiva razprava, kod koje su sve stranke, svi narodi iskazali najiskrenije simpatije hrvatskomu narodu, koji je nastradao ni kriv ni dužan, jedino zbog mađjarskog nasilja.

Proslava stogodišnjice rođenja biskupa Dobrile.

S veseljem blizjemo, da se je u svakom tole većem mjestancu štom Istre dostojnim načinom proslavilo stogodišnjicu narodjenja blagopokojnog biskupa i preporoditelja Istre Dn. Jurja Dobrile. Čitano sv. mise zadušnice, držane su propovjedi i predavanja, sakupljalo se mladoare u dobrotvorne svrhe — sve u čast i slavu velikog nam pokojnika. Njegova je apostolska rječ pala — Bogu hvala u plodno zemljište, njegova blagotvorna desnica nije sijala svoj trud i muku medju trnje i kamenje — i rječ Njegova i dobročinstva Njegova rodiše obilatim plodom. Glavna je Njegova zasluga, da je danas Istra, nakon 100 godina otkad se je On rodio, a 70 otkad je stao raditi za svoj tuđni narod u Istri, preporodjena u toliko, da se danas čutimo ravnopravna svakomu drugomu narodu — premda nam do ravnopravnosti još mnogo treba.

Milo nam je zabilježiti, da su o stogodišnjicu biskupa Dobrile progovorili sa velikim štovanjem i dubokim pietetom skoro svi hrvatski i slovenski listovi i da se je proslavilo Njegovu stogodišnjicu medju braćom također izvan Istre.

Ovdje iznašamo slavlje u onim mjestima odakle nam poslaše viest.

Proslava u Tinjnu. Glavna proslava stogodišnjice velikog biskupa obavila se je svečanin načinom u rodnoj občini njegovoj, u lepom Tinjnu. Već u predvečerje 16. aprila slavenje zvonova i pucanje mužara te kriesovi sa obližnjih brežuljaka navjestiše slavu drugoga dana. Već iz rana jutra zavio se ubavi Tinjan u svečano ruho, a broj narodu iz bližnjih sela u većim ili manjim skupinama pridolazio u grad. Krasno i imponantnu sliku pružao je prizor kad je ogromna povorka naroda ulazila u Tinjan uz pratnju pazinske glazbe; bili su to pazinčini i narod iz okolice Pazina, motovunšćine, porešćine i drugud, u sve do 2000 ljudi, čime je broj prisutnih narasao na kojih 4000 a da nije bilo nepogudnog vremena bio bi se broj podvostroćio. Proslava je počela svečanom misom u tinjanskoj župnoj crkvi, za vrijeme koje je pjevao zbor pazinskih djaka. Ured misa držao je pref. Kalac, prepozit pazinski i predsjednik svečanostnog odbora, krasno spomen-slovo o velikom biskupu u kojem liepo i jezgrovito iznio sve vrline i dobročinstva neumrog biskupa na kulturnom, gospodarskom i političkom polju za-

sva naš narod u Istri. To krasno i iscrpivo spomen-slovo saslušano je svetom poštošću i oslalo duboko zasadjeno u srcima slušatelja.

Iza sv. mise odpjevaše djaci pazinske gimnazije Katalinić-Brajčevu „Himna Dobrili“ iza čega je o velikom biskupu progovorilo narodu učenik i dostojan nasljednik preporoditelja Istre narod. zastupnik g. Dr. M. Laginja. Mnogobrojni narod popratio ga je urnehesnim klicanjem „Slava Dobrili! — Slava Ocu istarskog kmeta!“ Nato odjeva zbor pazinskih djaka uz pratnju glazbe „Himnu Dobrile“, koju je spjevao prepozit pref. Kalac a uglazbio prof. Santal.

Oko podneva svršila službena proslava, nakon čega se učestnici smjestiše na okriepu oko liepo pripravljenih stolova, dok je pazinska glazba kroz cijelo to vrijeme koncertirala i narodnim komadima zabavljala občinstvo. Pohvalom moramo istaknuti, da su rodoljubni Tinjanci liepo i obilno poskrbili i pripravili sve, da je svaki bio u svemu zadovoljan i odnio ugodnu uspomenu.

Iza objeda uputiše se mnogi sa svečanostnim odborom u Ježenje, rodno selo velikog biskupa, gdje posjetiše i razgledaše čednu rodnu kućicu, u kojoj je ugledao Božju svjetlost neumrli biskup.

Toj proslavi uz mnogobrojni narod prisustvovala i mnogi naši narodni prvaci kao dr. Laginja, dr. D. Trinajstić, dr. Kurelić, dr. Zuccen, Andričić i dr. te mnogi profesori hrv. gimnazije u Pazinu.

Sama slava ispala je mirno i dostojan stveno, kako se dolikuje narodu, koji slavi spomen na Onoga, koji je prvi bacio u puk zublju luči na probudjenje i uskruće iz tisućljetnog spavanja i robstva.

Fantaziranje talijanskih novina o nekakvom uzbuđenju Tinjanskih Talijana nema nikakva smisla, jer Talijana u cijeloj toj občini nema, ako je i občina u talijanskim rukama — krivnjom odroda i prodanaca — nego je samo velika sramota, da Tinjanska občina nije službeno prisustvovala toj narodnoj i kulturnoj slavi svog velikog sina.

Nemožemo završiti ovaj kratki osvrt na ovu važnu spomen-slavu a da ne istaknemo žalost, što tinjanski župnik nije na zvonik izvjesio narodni barjak prigodom proslave, premda je isti načinac, slovenske zemlje sin.

Proslava u Buzetu. Dan 16. travnja; 100-godišnjice rođenju oca našeg naroda, velikog biskupa Jurja Dobrile nije mogao da ni u nas prodje tiho i neopazice. I Buzetina, liepo dio probudjene Istre, morala je da pokazuje, da poima važnost takve narodne slave.

I pokazala je to dostojnim načinom.

U nedjelju dne 14. t. mj. bila je u Narodnom domu zabava u proslavu 100-godišnjice. Sudjelovao je ovdješnji pjevački i tamburaški zbor te glazbeno društvo „Sokol.“ Predavanje o Dobrili držao je naš zastupnik g. Sancin. Prostrana dvorana bila je puna posjetnika.

U ponedjeljak upriličilo se je imponantnu rasvjetu po čitavoj okolici. Stotine krijosova i luči i gruvanje mužara dokazivalo je, da Buzetani dobro znadu, što je bio Dobrila. Najljepše je bio rasvjetljen Narodni dom sa obližnjim novim kućama. Od svih sela u okolici ide pako prva hvala dičnom našem Sv. Martinu, koji se je sada kao svagda došao u takvim zgodama pokazao hrvatskim i slovenskim jedna duša. U istoj mjeri moramo da zamjerimo Strpedu, tom starom gozjedu buzetakih Hrvata. Ona dva tri krijosova nijesu bila dovoljna, a barem ona kuca, koja ima da privatno dosta zahvali velikom biskupu, morala je tog dana pokazati harnost.

U utorku, na dan 100-ljetnice služila se je u Buzetu svečana sv. misa, kojoj su prisustvovala školska djeca i općinsko za-

stupstvo. Iza mise držalo je zastupstvo svečanu sjednicu.

Proslava u Liburnji. Kaošto je cijela naša Istra proslavila ovu našu najveću proslavu, tako se to učinilo i u ovim krajevima takozvanoj Liburnji. Meni je poznato nešto o toj proslavi u nekim samo obćinama pak ću to javiti cijenjenim čitaateljima „Naše Sloga“.

Prije svega držalo se u raznim župama Voloskoga kotlara u nedjelju, dne 14. ov. mj., pod sv. misom propovijed, u kojoj se je narodu govorilo o životu i radu velikoga biskupa i našega preporoditelja. Znam, da se je tako učinilo u Berseču i u Mošćenicama. Pod misom se je osim toga sabiralo dobrovoljne prinose za spomeniku Dobrili.

Iste nedjelje u večer odbrđavale se u Lovranu putem „Pučkog društva Knez-grad“ predavanje „o životu i radu Dra. Jurja Dobrile.“ Predavanje je držao gosp. prof. Ivan Ivantić iz Opatije a slušatelja je bilo oko 50 ponajviše mlađjih seljaka i radnika.

U utorku na dan same 100 godišnjice proslavio se ovaj rjetki god u Opatiji na nešto svečaniji način i to zauzimanjem hrvat. pučke škole. Na otvorenom prostoru, u dvorištu hrvat. pučke škole, služila se sv. misa uz pjevanje zbora društva „Lovor“ i uz pratnju mjestne glazbe. Misi je prisustvovala školska mladež sa svojim učiteljstvom i priličan broj građanstva. Pod sv. misom progovorilo je o velikom biskupu mjesni kapelan a iza sv. mise opširnije g. učitelj Bergić „o životu i radu Dobrilinom“.

U isto doba odbrđavala se je proslava u Voloskom i to zauzimanjem hrvat. kom. realne gimnazije. Najprije se je služila sv. misa, pod kojom je pjevao poseban zbor. Misi su prisustvovali učenici gimnazije i pučkih škola u Voloskom a uz njih gosp. načelnik, neki općin. zastupnici i nešto općinstva.

Poslije sv. mise sakupila se školska mladež i općinstvo u velikoj dvorani „Narodnog doma“, gdje je g. prof. Ivantić držao svečani govor u slavu našega velikoga pokojnika.

Slava velikom našem Dobrili!

Iz Krušca. Proslava stogodišnjice preporoditelja Istre, biskupa Dobrile, obavila se ovdje vrlo liepo; dapače mogla bi se njome bila ponositi i jedna oveća varoš. U nedjelju, dne 14. ov. mjes. protumačio je narodu veleč. gosp. župnik iz oltara život i rad blagopokojnog Dobrile. Na večer 15. ov. mj., bilo je cijelo selo raavijetljeno, a zvonu zvonila jedan sat, što je sve navjestivalo dolazak veleznamiotog dana. Jutrom: selo osvanulo nam okićeno sa trobojnicama. Odbrđavala se je i misa, kojoj osim naroda, prisustvovala je i škola.

Odnosaji na c. k. ure-dima u Pazinu.

Postanski ured u Pazinu nalazi se u takovom stanju, da se ne može više dalje.

Telefon plaćas a ne možes govoriti, jer te namještenica odnosno namještenik ne razumije hrvatski ili jer je telefon pokvaren ili jer je eventualno stogod drugoga po sredini. Više puta govoris i eto ti namjedaupt sveza prekinuta. A zašto? Ili radi novara ili se tako hoće — tertium non datur. Pa čujes više puta na svoje usi mnogosta. Na primjer: Cosa vuol dir dvadesetisedam . . . . hi hi hi . . . . ma daj . . . . i tako dalje.

Dodji na brzojav i predaj brzojavku. Tu čujes takovu hrvatinu, da se je Bogu plakati. Strah te je, da će ti brzojavka Bog zna kako oćeti. Rad: nepoznavanja jezika može tu svašta nastati. Mjesto da brzojavlja rječ rci, brzojavlja peci, mjesto brat frat, mjesto konj rovj, mjesto kupi lupi, mjesto fali pai, mjesto grad grd i tako naprijed.

Nastavak u prilogu.

Dodji u druge odjele, najdes po prilici vidjaka.

Piša li pako kakovu informaciju, kakova razjašnjenja u hrvatskom jeziku, zlo i napajako. Da se ne razsrđis, pustis sve pa slob.

Jadni namještenik na ovoj pošti, koji sasvim odgovara zakonitim zahtjevima, je upravitelj poste.

A zašto je tako? Jer su ovdje namještenici sami Talijani i Talijanaši i jer je od ovih većina iz Pazina, kojoj stoji na čelu brat ravnatelj poste i brzojava u Trstu. To pako nije niti najmanje umjesno ni radi delikatnosti poste same ni radi mnogih drugih razloga.

Svatko će lahko shvatiti, u kojem se tekom položaju nalaze svi namještenici kod ove poste naprama bratu pošlanskog ravnatelja. Što ne moraju oni sve prestatiti i podnesti. Što ne moraju oni sve raditi radi takovog položaja. Kakve su to mukke, kakva trpljenja. A je li to pravo?

Nije, jer po dvorskim dekretu od 7. decembra 1838. po službenom pravilniku ministarstva trgovine od godine 1852 (§ 9.) itd. je strogo zabranjeno, da kod iste vlasti jesu namješteni ljudi, koji su si u rodu i koji su affines do trećeg stupnja.

Na i na c. kr. kot. sudu je namješten brat predsjednika okružnog sudišta u Rovinju, tako da položaj ovdješnjih namještenika je posvema jednak onomu, koji postoji na pošti. A osim toga imademo i tu nekoliko namještenika, koji ne znadu hrvatski ili koji u najboljem slučaju samo mlade hrvatski.

Kako može na primjer sudac De Mori uredjivati gruntovnicu, gdje se radi o mojem i tvojem, o pravu vlasništva i zloga, služnosti itd., kad iz tri godine njegovog namještenja na tom sudu nije tako daleko dušo, da znade razlikovati muški spol od ženskoga ili srednjega i da može čest hrvatskih riječi dobro izreći ili napisati? A kako sa nekojim drugim namještenicima (tinovnicima, asistentima itd.)? Ništa bolje. Gospodin kotarski sudac poduzeo je dosta protu tomu, ali reć bi, da negdje drugdje zapojne.

Ni na c. kr. poreznom uredu nije ništa bolje. Kontrolor ne znade ni mišliti hrvatski, kamo li dobro govoriti i pisati. Do pred malo vremena bio je tu porezni pristav neki Penco, koji ne znade ma ništa hrvatski, i ovaj da se misli povratiti u taj ured. Pa imadu tu još drugih, kojima je hrvatski jezik dosta malo ili nikako poznat.

I s toga Hrvati mjesne občine Pazin, kojih imade 95%, naprama Talijanima i Talijanašima, pozivlju sve faktore u tome kompetentne, osobito pako občinsko glavarstvo i zastupnike na carevinskom vijeću, da već jednom stanu svom enerzijom protu nezakonitim odnosajima, koji postoje na c. kr. pošti, na c. kr. kot. sudu i na c. kr. poreznom uredu u Pazinu, i da ne prestanu sa svojim zahtjevima dotle, dok ne budu u ovim uredima sasvim uredjeni jezikovni odnosaji.

Sokolima sokolske župe Vitezić.

Brada! Samo par mjeseci naš dijel od I. svesokolskog a tjedno VI. čekskog sokolskog sleta, što će se obdržavati ove godine od 28. lipnja do 1. srpnja u Zalostnom Pragu. Sa ovim sletom spojena je također proslava 50 godišnjice čekskog sokolstva.

Velike i lijepe svečanosti spremaju se za ovu priredbu. Na i bez obzira na to, mora svakog pravega Sokola neodoljivo želja vući na slet, jedno da se u koljevci Sokolstva nauči kako se ina gojiti prava sokolska misao i da se nauže veelebo sveslavenske manifestacije, drugo da pomogne hrvatskom sokolstvu dolično se odužiti čekskom sokolskom savezu za sva ona dobroćinstva, za bratsku pažnju i su-

strelljivosti, što ih je kod svake prilike pokazao napram hrvatskom sokolstvu. Nebi radi toga smjelo biti jednoga sujestnog hrvata. Sokola, koji nebi ovo prigodu upo trijebio ako tole može, da vidi veličanstvenu sliku javnog nastupa svih slavenskik Sokolova, pri kojem će se opet učestvovati sveslavenska Sokolska solidarnost.

Nego ne dostaje samo sudjelovati! Treba da to bude u impozantnome broju kako to čine Česi, kada dodju na naše hrvatske Sokolske sletove. Treba da i naše Sokolstvo postavi na vježbaliste u Pragu veliki broj savršeno pripravnih — izvježbanih vježbača, e da tako Hrvatski Sokoli prikazu, da nijesu u tjelovježbi nazadovali nego napredovali. Treba da mi Hrvati kod toga I. sveslavenskog sokolskog sleta sudjelujemo prozeti duhom reda, rada i zapla. Ako bi imali nastupiti u Pragu ne-disciplinovani, bolje je da ostanemo kod kuće, da ne obružimo ni sebe ni sveslavanske braće.

Obzirom na to se potpisano slorešinstvo župe obraća ovim pozivom na sva bratska društva, da nastoje skloniti to veći broj braće, da sudjeluju kod ovogodišnjeg sveslavenskog sleta u Pragu, da se na isti savjestno priprave, e da bude što više članova vježbalo, pa se članove koji će sudjelovati strogo priučiti sokolskom zaplu. Ni jednoga člana, za kojeg bi se samo predmijevati moglo, da se neće i na putu i za vrijeme sleta u svemu i svagdje pokoravati odredbama starješinstva, neka se ne prepusti sletu.

Jedna šugava ova okuži često cijelo stado!

Brada! Dovoljno je zitezanje, dovoljno neodlučnosti! Prenimo se i slavimo se živo, savjestno i marljivo spremati za slet, da ne budemo mi Hrvati između sve Slavenske braće posljednji.

Bratska društva neka bezodvlačno pošalju župi iskaz članova koji će ići na slet. Zdravo!

Za hrvatsku sokolsku župu Vitezić Vp Josko-Opatija.

Starješina: Tajnik: dr. Poščić v. r. Matko Lukež v. r.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

† Frano Barbalčić. U subotu na večer preminuo je u Puli Frane Barbalčić, po sjeđnik i gostioničar, rodom iz Baške, u 69. godini dobe.

Pokojuć došao je u Pulu pred 35 godina, gdje se je bavio trgovinom vina a kasnije otvorio gostionu u zadnjih 5 godina i Hotel Euzabot. Nastanjen dugi niz godina u ovom gradu, gdje se mnogi naši svjestno ili nesvjestno otudje svomu rodu i jeziku, pokojnik ipak je ostao do smrti vjeran svom hrvatskom rodu i uvijek stajao u vrstama narodnih boraca u Puli. Kad se je pred 20 godina osnovala Istarska Posujlnica bio je naš Frane Barbalčić među prvim osnivačima, a i sada prema koncu svoga života vjezin odhonić. Blaga i dobre čudi bio je i od načodnih protivnika liepo vidjen i susretan. U ponedjeljak popodne bio mu krasan sprovod, kojemu je prisustvovalo mnogobrojno občinstvo, što mu je zadnjom počasti iskatalo kako je bio priljubljen i poštovan. Dobromu Franu bila lahko zemljica u ucviljenom rodu naše iskreno saučesće.

Sramotno, da i ovom Zalostnom prigodom moramo otizogostiti one, koji položaj vience na odar pokojnika sa nadpisom: „dolenti filij“ i „tuoi patriotti“. Ne čudimo se toliko dvoiličnoj djeci, koliko ovdšnjim Bašćanima. Zaista su time slabu počast iskazali pokojniku.

Neodrživo stanje na našem sudu. Još od mjeseca septembra prošle godine gije sudučko osoblje na našem sudu u podpunom broju a od više mjeseci manj kaju dva sudca. Sa fenomenalnim rastenjem pućanstva ovog grada množ se i pbslovi tako, da ni u podpunom broju sudeći ne mogu odoljevati navali. Lako je s toga zamisliti kako mora da ide, ako se od skrtog podpunog broja ovako trajno oduzmu dvojica i njihovi poslovi na oslale sudce razdijele. Usljed neprestanih ekonomskih trzavica u ovom gradu (otopast obćine, prečesti konkurzi, obćenito slaba i objektivna podloga obrtu i trgovini) potrešno bi bilo da sud funkcionira brzinom i točnošću mašine, inače su ugroženi interesi pućanstva. A kakovom se tek izcrpi vošću i temeljitošću može raditi u ovakovim prilikama, o tome ne treba ni govoriti.

U ovaj državi iznimaka rek bi, da je jači interes za to, da se mudrim (?) odgovadjanjem pristedi nekoliko mjeseci sistematizovanih činovničkih plaća, e da se onda ministarstvo može polvaliti budžetarnim sufficitom od par tisuća kruna, dok s drugamo bez velikih skrupula ulazu miljuni, nego li da se urednom tunkcijom državnih oblasti promiču životni interesi narodnog gospodarstva. Protu toj malenoj i kramarskoj politici plaćaući pora za mora da prosjeduju.

Ništa pametna ne može da opravda postupak sudbene uprave, jer izgotviti sudbenih kandidata ima i preko potreba. I dok je sramota, da grad od preko 60.000 duša nema još okružnog suda ta silnu svojim prometom, to se barem može zahtjevati, da njegov kotarski sud bude dovoljno uredjen i točno, brzo, temeljito poslovanje zajamčeno. Inače ne treba ni da postoji.

(Da ću dodati još jedno: Da se radi o talijanskom osoblju, već bi se razni kulturni pohrinitu za popunjavanje. Ali su služajno ovdje sami Slaveni. A neki pred sjeđnik je jednom kazao: Qan ghe se da gruttar, qan ghe vol s'ciavi. — Opaska urednika.)

Da li se to služe? Pulski načelnik od nosno kamorra imala je u sešima puljske obćine svoje konfidente u suoskim delegatima. Takove konfidente je kamorra u većini rekrutirala iz osoba takovih, koji u narodu dotičnog sela nisu nživali nikakvog poštovanja i pouzdanja, dapače i duboko prezir radi njihove podlosti i servilnosti te pripravnosti na najgnusniju uslužnost prema gospodarima kamorre. Čim podlija i sramotnija uslužnost kamorri, tim veća nagrada kamorre takovim objektima.

Sada, kada je na čelu obćine vladin komisar presvjelli g. barin Gorizutti, još su uvijek u Lžjanu, Pomeru, Premanturi i dr. stari delegati kamorre, tako u. pr. u Lžjanu Blaž Garbin, u Pomeru Matešina, u Premanturi Miscevič. Osobito prva dva su bila do kosti podli i servilni konfidenti kamorre, to su takva dva objekta, da nije ni malo častno za vladinog komisara obćine Pule te i nadalje podržava ta dva dyvoneža na svojim mjestima kao delegate — negovoreć o do-tajnosti i časti kao čovjeka. Mi scienimo da se to svakako ne slaže sa časću g. baruna, te nam je žao što ga moramo ovdje podsjetiti da ukloni sa sebe i tu vjenku mrlje, koja mu je makar nelotice do sada u preobilju važnijih posala ostala na smetaju.

Talijanske predstave u Politeama Cisottli Prigodom jedn predstave u mjestnom kazalištu talijanska publika je ostentativno pješkala i zahtjevala bis trim osobama odjevenim u uniformi talijanskih heraljera a izvezlala jednu osobu odjevenu u uniform austrijskog vojnika. Ta demonstraciju upriličise i započese svakako talijanski govornici za kojima se povelu većina ostalog talijanskog prisutnog občinstva. Radi toga je politučka oblast izagnala

iz austrijskih zemalja impressarija Bolziceo, talijanskog podaničnika, a vojnička oblast zabranila je vojničkoj glazbi da igra u kazalištu i ofitirima da pohadaju kazalište: malo podlje pak vojnička je oblast svoju zabranu povukla. Na sve ove mjere obćinstvo grakule su žestoke talijanske novine. Iza ovoga sledilo je ovih dan, druga zabrana državnih oblasti, naime u Puljskom kazalištu imao je talijanski transformista Fregob (po našu črtiatan) prevela nekoliko produkcija, među nim kraja Umberta, Dintea, Mazzinija i dr. talijanske muzeve (vidi odnesne slike u izlogu talijanske papirnice Marinevich). Vlada je uskratila dozvolu tom Taljanu davati takove produkcije u Puli. Talijanske novine grakule i radi toga ne vladu. Najviše ta smiešno istieću, kako tobože austrijska vlada priuču Taljanima u Puli razviti talijansku kulturu u kazalištu. Da talijanske novine graknu na te vladine odredbe, krivi su ponajviše vladini organi u Pul, koji su do sada propuštali te izjave talijanske „kulture“ u kazalištu ih pak nisu o tome po istim izvješćivali svoje predglativljene. Zato se talijanskim novinama te vladine mjere čine sada preestre, jer znadu da se obćinstvo prije nisu obaziralo ni su hiliće propuštale još gore stvari i demonstracije za Italiju, što su Taljani prihajali u Politeama Cisottli. Ta su bile prave mjere talijanskih govornika. O tome neku obćinstvo pitaju g. Oatla, savjetnika i šefa političke u Puli, koji je morao za sve to znati. Nama je namje još živo u pameti, kada su govornici u kazalištu protu austrijskim obćinima vikali „Fara le senabole“; mi znamo kada bi se na pozornici razvijala talijanska tricolore, a fremotičnom aplausu ni kraja ni kome; mi znamo kada bi se u puljskom kazalištu prikazale tri osobe u porjedale po bojama talijanske tricolor; mi znamo kad bi na pjesovima Lige na zonalu u puljskom kazalištu uzne krabulje prikazivale zemlje talijanske irredente (Tirol, Goricko, Trst, Istria i Dalmacija — sve austrijske pokrajine) pak onda Gari baldia, Oberdanka u raznim nastupima, itd. itd., te u obću u puljskom kazalištu nije prošla niti jedna sezona postovanja kije talijanske družine bez ovajega ili demonstracije za Italiju odnosno protu austrijskim obćinama.

Naučeni na sve to od prije, iznevadise sadanje iznimne mjere talijanske kamorrasa. Takovu su „kulturu“ Taljani negovali i sistematično širili kao vani na svakom polju tako i u kazalištu. Uzgoj takve „kulture“ opaži se još danas u Puli na zamazanim hrvatskim tablama, dnećinama, kućama, itd. Mi smo već tada ostro ustajali protu takvoj „kulturi“ talijanske kamorre, ali državni organi bili su slupi i glupi. Nana je g. Oatla staoe sklonio hrvatsku zastavu, pod kojom su naši djedovi krv svoju prolijavali za cara i dom i spavali uvijek slavno danas vladajuće dnasluga, a Taljanima u Puli, jednoj ratnoj lici Austrije, prepustale su spontane i te-pamemete orgije za kraljevinu Italiju.

Sve te vladine mjere posao su same vlade i Taljana, da to urede sami mišlju sobom bez nas i preko nas kako najbolje mogu i znadu, samo opažamo organ kamorre na njegovo demonejanjsko pisanje to, da se u Narodnom Domu nek govornik i govornice se protu svakom tramtumu i tlačitelju mišl prava i slobode, te Narodni Dom neće nikada postati palatira odakle će se širiti „kultura“ protu slabim i potlačeniim.

Glavna skupština podružnice Družbe u Puli. U nedjelju dne 28. i. mj. u 3 čata p p obdržavati će mjestna podružnica Družbe sv. Ćirila i Metoda za istra svoju redovitu glavnu godišnju skupštinu u dvoran Narodnog Doma, a da se iste ustupljenoj od Hrvatskog Sokola u Puli. Pozivlju se članovi i prijatelji Družbe, da mnogobrojno prisutoje na tu skupštinu.

Glavna skupština Sokola u Puli. Na glavnoj skupštini Sokola, držanoj dne 14. o. mj. bi izabran slijedeći odbor: Starosta Stihović Josip, zamjenik Mezulčić Ante, odbornici Br. Filipčić, Horvatin, Navratil, Johaneč, Hajdaš, Dorečić, dr. Pederin, zamjenici Br. Jovančević i Ančić. Revizori Krmptičić i Mladinec. Na toj skupštini bi ime Prvog Istarskog Sokola, polag želje H. S. S. promjenjeno u „Hrvatski Sokol“.

Bratvo Sokoli i sestre Sokolice! Odbor Hrvatskog Sokola u Puli je zaključio prirediti dne 26. V. izlet u Premanturu (drugi dan duhova) gdje će prirediti i javnu vježbu. Kratko vrijeme nas dijeli do izleta a 7. dana kasnije do javne vježbe u ovom gradu, stoga vam preporučam strogo i marljivo pohadjanje vježbe u prilazem raspored vježbanja po zaključku prednjačkog zbora. Članstvo: ponedjeljak, srijedu i petak od 8 do 8 i pol prednj. zbor, od 8 i pol do 10 članstvo. Viši muški pomladak: ponedjeljak, srijedu i petak od 7 do 8. Niži muški pomladak: srijedu i subotu od 1 do 2. Sokolice: utorak, četvrtak i subotu od 7 i pol do 8 i pol. Ženski pomladak od 2 do 3. Zdravo! Vodja III.

Mučenici della Nazione. Perfidija pučke kamorre kako je bezsilna preko svih granica, pokazala se najbolje prigodom uapšenja njezinih viernih i najodanijih službenika. Dok su ti njezini službenici za vodje kamorraske stranke na obćini krali i varali, tad jih je kamorra nazivala „i nostru“ i kad su kadkad došli u sukob sa austrijskim zakonima, onda su bili „maritiri della Nazione“ („nazione“ pisana u talijanskim novinama Primorja sa velikim „N“ označuje Italiju). Kad su ti službenici kamorre radi krađe i prevara na obćini za vodje kamorre bili uapšeni, onda jih je kamorra nazvala „Ditta Galante & Co.“. Kad je još biv u zatvoru i g. Giovanni Petris, župan Galežanski, onda je i njega kamorra ubrajala u tu „Dittu“; čim je bio šior Giovanni Petris pušten iz zatvora uz kauciju, premda još i danas visi proces proti njemu, onda je najednom šior Giovanni Petris postao za kamorru „cittadino onesto, leale, galantuomo, cavaliere“ itd. I sada šior Giovanni Petris, župan Galežanski, tuži našeg urednika, jer mu nije u „Omnibusu“ dao epitele što mu ih poslije zatvora sduševno daje kamorra.

Tako će se valjda dogoditi i sa ostalim članovima „Ditta Galante & Co.“ kad izlazu iz buhare i bit će svi proglašeni mučenici della Nazione radi krađe i prevare na obćini pujskoj. Zar ne šior Giovanni Petris?

Porotno zasjedanje u Rovinju. Predsjednikom porote, koji započima dne 13. maja na okružnom sudu u Rovinju, biti će predsjednik c. kr. okružnog suda g. Julijan vitez Covaz, a njegovi zamjenici savjetnik prizivnog suda g. dr. Antun Sbiša i savjetnik zemaljskog suda g. dr. Antun Signori.

Imenovanje župnika u Premanturi. Za župu u Premanturi otvoren je natječaj. Kao upravitelj te župe jest poznati talijanaš don Giovanni Mattich, rodom iz Paga, koji mjesto da drži s tamošnjim narodom koji je sav hrvatski izim par odpadnika i prodanaca, on se je bio dao upreći u kola pujske kamorre i tako stekao nezadovoljstvo hrvatskog pučanstva. Radi toga je pučanstvo proti tomu, da bi don Mattich bio imenovana župnikom u Premanturi te je posebna deputacija bila u tu svrhu kod biskupa Flappa u Poreču. Don Mattich je dobro opisan politički i još nekako u našem listu u „Omnibusu“, na što podsjeća mo presvj. biskupa Flappa, te imenuje župnikom u Premanturi svećenika ne samo „secundum ordinem Melchisedech“ nego i po vojji puka a na korist vjere i crkve.

Iz pujske okolice. Budućeg junija ide na dražbu pravo lova mjestne obćine Pula. Naše hrv. porezne obćine dobivale su do sada jako malo od lova a sasvim tim nije nijedan naš seljan mogao biti

lovac jer je Club Cacciatori koji je do sada to pravo imao u zakupu zahtjevao za svakog člana taksu od 100 K. Sada su se nekoje naše obćine obratile na kotarsko poglavarstvo s molbom, da razdijeli pravo lova po poreznim obćinama t. j. da za buduću sezonu dade na dražbu lov za svaku poreznu obćinu posebiće ali kako čujemo, nekoje molbe bile su već odbijene. Znamo, da pujski lovci čine mnogo štete našim poljima jer otvaraju klance, da tako blago lako dolazi u njih gdje su usjevi, znamo također, da su nekoje od naših obćina ponudile puno veću svotu nego dobivaju od Cluba, ali sa svim tim je kapetanat odbio njihove molbe, čime je pokazao, da malo mari za naš poljodjelski i financijski boljak.

Molimo slavno kotar. poglavarstvo, da udovolji želji naroda i time će pokazati da mu leži na sreću dobrobit naših obćina inače morati će mo sumnjati, da je i tu kamorra svemoguća, jer kako znamo predsjednik Cluba je g. dr. Bregat, član od bivše tal. liberalne stranke a blagajnik je ako se ne varamo, baš slavni Tomaso Galante.

Župa Marčana. Nakon dugogodišnjih moljakanja i pisanja podignuta je napokon dosadnja ka. elanija Marčana, koja je spadala pod župu Mutvoranskog na samostalnu župu. Time se udovoljilo davnoj želji cilog Marčanskog puka.

Vjenčanje. U ponedjeljak u jutro vjenčali se u Puli gdjeja Ilermina Vratović, kćerka vrednog i čestitog g. Grge Vratovića, posjednika i kavanara u Puli, sa g. Franjom Borovičkom, c. i kr. nadmornikom ratne mornarice. Čestitano roditeljima nevjestice, a mladencima bilo sretno i blagoslovljeno!

Plesna škola u Čitonaici. Od četvrtka 26. t. mj. počimlje u mjestnoj Čitonaici plesna škola, koju će držati vrstni učitelj plesa g. Mika Katarivas iz Sarajeva.

Upisuje se u Čitonaici; cijene: za 14 do 16 lekcija početnici 12 K, djaci 10 K, opatovnici 8 K.

Preporučamo našoj omladini obojeg spola, da se okoriste ovom prilikom, koja im pruža mogućnost, da se dobro uvjezbaju u plesu od priznatog učitelja plesa.

Za dražbu. Na dan 100 godišnjice rođenja biskupa Dobrile sakupilo se u Marčani za Družbu K 19, koje darovaše: Viktor Marotti K 5, pop Ivo Vinodolac K 5, Adolf Radić, učitelj K 2, Ivo Marotti K 2, Dragutin Deprato K 2, po 1 K: Katica Blažna, Ivo Deprato pok. Jakova, Jakov Deprato.

Lošinjski kotar:

Podružnica družbe sv. Ćirila i Metoda u Malom Lošnju držat će u nedjelju, dne 28. tek. mj., u 5 i pol sati poslije podne, svoju redovitu glavnu godišnju skupštinu u velikoj dvorani Hrvatske Čitonaice uz obćini dnevni red. — Istog dana, u 8 i pol sati na večer, priredit će se igra i ples u korist podružnice.

Za čim mnogobrojniji odaziv preporuča se Odbor.

Čunski. Dne 14. o. mj. priredile su naše djevojke u čitonaici predstavu „Ludska pastirica“. Predstava je ispala upravo krasno. Gledajući predstavljače čovjek ne bi vjerovao da su to seoske djevojke. Tekom prestave vidjelo se se posjetnicima suze na očima. Bilo je prisutno i mnogo naših političkih protivnika, koji su se ču dili, kako mogu naše djevojke ovako lijepo predstavljati. Evo vam odgovora: Naše djevojke predstavljaju u svojem materinskom jeziku, te sve razumiju i lako nauče, naprotiv vi biste htjeli predstavljati u talijanskom jeziku, koga ne razumijete. Eto u tom vam sastoji sva poteskoća. Dne 21. o. mj. dala se je repriza, te je protivnika još više došlo. Djevojke je izvježbala marna učiteljica zabavišta gdjeja

Marija Fučić, kojoj je gosp. učitelj Barbalčić na koncu predstave, u znak priznanja, predao kitu cvijeca. Isti je gosp. učitelj prvi i drugi put ravnao na predslavi pjevanjem.

Dne 16. o. mj. proslavili smo 100-godišnjicu rođenja biskupa Jurja Dobrile. U jutro je bila svečana služba božja, kojoj su prisustvovala djeca zabavišta i učenici pučke škole. U večer držao je govor u Čitonaici o pokojnom biskupu Dobrili mjestni kpar.

U novije doba počeli su naši „Talijani“ mjesto Čunski nazivati Chiusi. Potražih to mjesto na zemljopisnoj karti i nadjah ga u Italiji u pokrajini Toskani. Nijesam se time zadovoljio, već sam htjeo znati radi česa je to mjesto znamenito. U povjesti našao sam, da se je u njem rodio Franjo Gracijan, glasoviti kanonista XII. vijeka. Oko god. 1150. priredio je obsežnu knjigu s naslovom: Concordantia discordantium canonum, poznatu pod imenom: Decretum Gratiani. Sv. Toma Dantu u raju kaže, da je ovo djelo bilo Bogu ugodno, kako mu je ugodan mir između crkve i svjetlovne vlasti. Ali ja vam gospođo „Talijani“ kažem, da vaše djelo nije Bogu ugodno, jer On zabranjuje krasti jednomu, a davati ukradjeno drugomu. K tomu vaša je namjera, krsteći naša mjestala talijanskim imenima, posijati nemir između crkvene i svjetlovne vlasti. Za danas dosta, a u budućoj prigodi operuša čemo malo one oblasti, koje se mjesto imenom Čunski, proti izričitom slovu zakona služe sa „Chiusi“.

Pazinski kotar:

Predavanje u Pazinu. U subotu dne 37. aprila predavat će g. prof. Zvonimir pl. Doroghy u prostorijama Narodnog Doma u Pazinu o predmetu „Pabirci o hrvatsko-ugarskoj nagodbi“. Početak u 8 i pol sati. Ulaznina 10 para.

Iz Tinjana. (Naša pošta) Pred kakvih 20 dana preinješto se postanski ured u Tinjanu u najneprikladniju kuću u Tinjanu, što se zbija svima čudno čini, kad se imalo upravo prikladno mjesto na raspolaganje u kući Agnese ud. Benedetti, koja bi bila pripravna dati shodne prostorije u najam.

U tom uredu opažamo, da se ni malo obzira ne uzima na ogromnu većinu hrvatskoga pučanstva u ovoj obćini. Čita se: Übersicht-Prospetto, Aufgabe von Telegrammen-Impositione di Telegrammi, Notificazione, Fahrplan itd., a u našem jeziku ništa.

Zar se tako postuje jezikovna ravnopravnost? Pitamo sl. ravnateljstvo, da li je to istomu poznato i da li će tu uvredu našem narodu nanešenu popraviti?

U pogledu pak spojenja sa brzojavnom i telefoničkom žicom Tinjana, je ovaj savim zapostavljen. Već punih 14 godina se prosi od strane obćine i od strane privatnika, da bi slavno ravnateljstvo jednom svratilo milosrdno oko i na vrlo važnu točku Tinjan. Ali uzaludo. Nek čitatelji znadu, da i manje važna mjestanca u Istri su spojena sa telefoničkom i brzojavnom žicom, ali Tinjanu kao da je najzadnje mjesto na svijetu se neće ugoditi.

Tinjan je sielo obćinskog glavarstva, trozredna škola, važna točka oružničke postaje, zatim imade dvie trgovine mjesovitom robom, dvie blagajne, Tinjansko Društvo i Cassa ruralé, dva mlina, što sve zahtjeva telefonički i brzojavni ured ovdje.

Ovuda prolazi četiri puta svaki dan automobilna posta i ne prodje skoro tjedan, da se stogod na poštnom automobilo ne pokvari i onemoguću pravodobni dolazak putnika bilo na parobrod i željeznicu u Poreč ili na željeznicu u Pazin, te se mora tražiti čovjeka da ide javiti u Pazin 18 km. daleko ili u mjestance Badernu 10 km. daleko na telefon, da se pita drugi voz ili kola u Pazin. Putnici

se groze, soferi psuju, i jedni i drugi punim pravom, ali slavne nadležne oblasti se ne miču.

Pitamo putem javnosti sl. ravnateljstvo pošta i brzojava, da li hoće jednom uslišati ove opravdane molbe i pritužbe.

Molimo i naše zastupnike u Beču, da se izvole zauzeti na kompetentnom mjestu da se toj potrebi doskoči. Ufamo, da će ovo par redaka odziva naći.

Tinjanac.

Franina i Jurina.

Fr. Si čul kako se rips labinski Grča na činovnike od kazi, ki govore s narodom u njegovem zajjku?

Jur. Ča bi otel, da ljudi plaćaju stivru ili franki po tursku?

Fr. Volel bi po tursku lego hrvatski.

Jur. Ča mu morda smrde i hrvatski soldi?

Fr. Ajbol!

Jur. Pasja capu, al je zavit.

Fr. Za niš se ne zove Grča.

Razne primorske viesti.

Bespravlje u Banovini. Kr. komesar Cuvaj u Banovini još nije dignut kako se preimnovala usljed pada s ministarske stolice tirana i gnjusnoga satrapa Khuen-Hederwary-a. Cuvaj i nadalje hara i puštoši po ustavnim slobodinama naše braće. Izvučen iz brloga zaboravi, taj kukavac misli, da će ugnetavanjem daha i misli hrvatskoga naroda savili sebi vienac slave i časti; postiguo je protivno, jer njega sav hrvatski narod kaošto i ostali pošteni narodi smatraju mrcinom, od koje se odvraćaju dubokim prezirom i zgnjušanjem. Hrvatski narod izdržao je mnogo gorkih i krvavih kušnja, izdržat će i ovu slaboumnika Cuvaja i nad njim prelomiti štap.

Kao što su sve oči slavenskog naroda uprte u muke i patnje naše braće u Banovini, tako njihove boli živo čutimo i mi, i čvrsto se nadamo, da su Cuvaju za nasorko za uvijek izbrojeni dani tlačanja i strahovanja a onda će biti zatrpan za uvijek ostalo doba, što će ga strpljiva zemaljska kruglja imati da podnosi na sebi.

† **Pavao Barilović**, c. kr. financijski nadzavjetnik umro je u Trstu dne 22. t. mj. nakon duge i teške bolesti. Pokojnik se je odlikovao liepim svojstvima kao činovnik i rodoljub, te je svuda gdje je službovao ostavio najliepših uspomena. Osobito je dulje godina službovao u Lošnju kao financijski nadzornik onog kotara. Ostavija udovu Leticiju i djecu Mariju, Ljubicu, Iva i Brunu.

Sprovod mu je bio u utorak, te su i tog dana mrtvi ostanci preneseni u Mali Lošinj.

Pokoj vječni plemenitom pokojniku a uciviljenoj rodbini naše sautešće.

Prvi odvjetački koncipijent s hrv. gimnazije u Pazinu. Ovih dana nastupio je kod odvjetačka dra Ivana Zuccona u Poreču kao odvjetački koncipijent g. Ivan Prudan, do sada prvi, koji je svršio hrvatsku gimnaziju u Pazinu. G. Prudan je rodom iz Zaričja kod Pazina, a izučio je pravo u Pragu.

pu-
lasti
stvo
dali-
da
estu
de

Strašna nesreća na moru. U noći od subote na nedjelju potonuo je najveći parobrod koji je ikad nosio, engleski parobrod „Titanic“ parobrodarskog društva „White Star“ iz Londona neizmjenim oceanom. U svojoj ogromnoj atrofi preko 2200 putnika i silna bogatstvo u rebi i draguljima. Okolo 9 sati u noći sukobio se taj gorostas sa ledenom gorom koja je sa sjevera doplovila i koju nisu sa parobrodu na vrijeme opazili premda bijahu nebo zvijezdama pokriveno i more govse tiho.

Sukob na bijasno osobito jak, jer se je parobrod odrao o podmorski dio ledene gore koja mu je dno preporala. Nakon četiri sata potonuo je parobrod izkrcav brlje u svoje ladjice oko 700 osoba većinom žena, djece i nešto mornara. Što se nije više osoba spasilo pripisuje se činjenici, što ne bijaše dosta ladjica za spašavanje, što se nije dugo znalo za pogibe koj koje prijeli brodu i putnicima i što ne bijaše mornari u spašavanju ljudi urjezbani.

Poginule je oko 1700 osoba većinom muškaraca, medju njima i zapovjednik broda te većina mornara. Putnike, koji se spasilo na ladjice prekrcao je parobrod Carpathia, koji je 5 sati nakon sukoba došao na mjesto nesreće, upozoren na to brojavom bez zica sa potapljujućeg se parobroda.

Taj je ogromni parobrod bio tako velik, da je mogao ukrcati preko 8000 putnika a imao je preko 940 mornara. Štetu računaju na 800 milijuna franaka.

Uredjenje rijeke Mirne. Zemaljski odbor za Istru raspisuje natjecaj za radnje oko uredjenja rijeke Mirne. Uvjeli natjecaja razvidni su kod e. k. melioracijskog ureda u Trstu, ulica Economo br. 5. I. kat, svaki dan od 9—1 sata. Ponude za preuzete lih radnja valja predložiti istarskomu zemaljskom odboru u Poreču najdulje do 6. maja o. g.

Ivan Novak, knjigoveža u Pazinu, traži za knji-kovežarski zanat naučnika.

Slika biskupa Dobrilo. Prigodom sto godišnjice rođenja izdala je tiskara Laginja i dr. lijepe slike velikog biskupa na finom kartonu u veličini 22x30 cm. Cijena je poštom 60 para.

Dobre, zdrave, dobro osušene domaće sunke ima na prodaju u oveloj množini po K 2-80 klgr. pouzedećem franko. Razašilje se od 1 komada napred.

Preporuča se osobito trgovcima i gostioničarima.

Vinko Sandalj
trgovac u Lupoglavi (Istra)

Primili smo u komisiju od
dr. Ivan Zuccon

Zbirka zakona
potrebnih u javnom životu u Istri i druguda.

Cijena 2 K bez poštarine. Naručbe prima

Tiskara, knjigovežnica i papirnica
Laginja i dr., Pula
ulica Giulia br. 1.

Širite „Našu Slogu“.

Družbine svieće!

Preuzeo sam zastupstvo za Istru stea tinskih svieća od kojih dobiva korist družba sv. Ćirila i Metoda za Istru. Od ove godine unapried imam u zalhi sliedeće tri vrsti:

„LADA“ najbolja vrst stea. svieća à K 90- po 100 zamota.

„DANICA“ druga vrst à K 75- po 100 zamota.

„VESNA“ treća vrst à K 58- po 100 zamota.

Cijene razumievaju se postavno na kolodvor ili parobrod u Puli, uz gotovo sa 2% popusta ili na tri mjeseca poćeka.

Laeko Križ - Pula.

Uložne knjižice za „PELICU“, mogu se dobiti u tiskari Laginja i dr., Pula.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu.
Utemeljena godine 1884.

Povjerenik za Pulu i okolice: **Laeko Križ u Puli.**

Centrala: Zagreb, u vlastitoj palači, ugao Marovske i Preradovićeve ulice.

Podružnica u Trstu, via del Lavatoio br. 1. II. kat. Telefon br. 2594.

Glavna zastupstva: Ljubljana, Novisad, Osijek, Rijeka i Sarajevo.

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete slijedeće vrsti osiguranja:

I. Na ljudski život:

1. osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti,
2. osiguranja miraza,
3. osiguranja životnih renta;

II. Protiv štete od požara:

1. Osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica);
2. Osiguranja pokretnina (pokućstva, tućanske robe, gospodarskih strojeva, blaga i t. d.);
3. Osiguranja poljskih plodna (žita, sijena i t. d.);

III. Staklenih ploča protiv razlupanja.

Zadruga imovina u svim odjelima

iznosi K 2.319.068-21

Od toga temeljna glavnica K 800.000—

Godišnji prihod premije s pristojbama K 1.221.748-41

Isplaćeno odstete K 4.323.268-44

Sposobni posrednici i akviziteri namješćuju se uz vrlo povoljne uvjete.

PEĆATE

iz GUME izradjuje
tiskara

Laginja i dr.

Via Giuliia 1. - Pula - Via Giuliia 1.

Broj 668(12).

Natjecaj.

Zaključkom sjedaice općinskog zastupstva raspisuje se ovim natjecaj za općinskog liječnika za cjelu mjestnu općinu Barban, sa sjedištem u Barbanu. Godišnja plaća iznosi K 3000—, a osim toga primati će ustanovljene prinose za liječničke posjete.

Za ostale uvjete može se doznati kod ovog općinskog glavarstva.

Natjecatelji imaju podnesti svoje molbe podpisanim do 20. svibnja 1912., obloživ ih diplomom sveukupnog liječničstva, svjedodžbom o dosadašnjem službovanju i državljanstvu, te poznavanju hrvatskog jezika u govora i pismu.

Od općinskog glavarstva

u Barbanu, dne 16. travnja 1912.

Načelnik:

Josip Mirković v. r.

Natjecaj.

U komunalnoj maloj realnoj gimnaziji u Voloskom Opatiji, u kojoj se početkom škol. godine 1912./13. otvara IV. razred, imadu se popuniti ova učiteljska mjesta: a) učitelja klasičke filologije, b) učitelja prirodopisa s nuzgrednim predmetima matematikom i fizikom.

S tim mjestima skopćana su beriva, koja uživaju profesori na državnim zavodima. Prednost će se dati onim natjecateljima, koji se iskazuju da su kadri osim svoje struke obučavati u još kojem predmetu, navelasito u njemačkom i talijanskom jeziku.

U pomanjkanju osposobljenih kompetentna popuniti će se ova mjesta suplentima uz nagradu, koja se uz iste uvjete uživa na državnim zavodima.

Valjano instruirane molbenice valja podnijeti potpisanim poglavarstvu najkasnije do 20. maja o. g.

Poglavarstvo općine

Volosko Opatija, dne 20. aprila 1912.

ISTARSKA POSUJILNICA U PULI

javlja svojim članovima zalostnu viest, da je jedan od njezinih osnivača i odbornik, gospodin

Fran Barbalic

posjednik i gostioničar

u dobi od 69 godina dne 20. t. mj. u 10 sati na večer providjen svetotajstvima umirućih blago u Gospodu usnuo.

Preporuča se pobožnim molitvama.

PULA, 22. aprila 1912.

Odbor Istarske Posujilnice u Puli.

ZAHVALA.

Podpisane duboko ganute izriču ovime svesrdnu hvalu svim onima, koji su nam prigodom smrti i pogreba našeg milog

Frana Barbalica

budi iskrenim saučesćem budi pripošljanjem vienca nastojali ublažiti našu veliku bol i počastiti uspomenu blagog pokojnika.

Posebice pak izrazujemo našu harnost Istarskoj Posujilnici u Puli, Citaonici u Puli te domorodcima iz otoka Krka i društvu gostioničara i krmara u Puli, koji su osobitim načinom iskazali zadnju počast svom pokojnom članu; uz to svesrdno hvalimo i svim onim prijateljima i znancima, koji su onako mnogobrojno ispratili z-mne ostanke blagog pokojnika na vječno počivalište.

Svima duboka hvala a od Boga plaća!

PULA, 23. aprila 1912.

Obitelji: Barbalic, Ciolli, Rak.

Ljekarnika **A. THIERRY-a balsam**
jedino pravil sa zelenom duvnom kao zaštitna marika.
Zakonom zaštićeno.

Svako patovanje, oponastanje i prepredaja drugih balzama sa zavaravajućom markom progoni se kaznom po sudu i strogo kazni — Djeluje sigurno. Ijekovito kod svih bolesti organa disala, kašlja, izbacivanja produktosa, katarisa grla, probujaja, bolasti pluća, specijalno kod influence, bolesti želudca, upale jetara i sluzene, pomanjkanje stolice, zubobole i ustnih bolesti, irvanje zglobova, općina, kofalni bolesti itd. 12c ili 6c ili 1 vel. posebna boca K 5.00

Thierry-eva centifolijska mast

sigurna i stalna ijekovitelj djelovanja kod rana, otekline, ozlela, upala, alveca odstraniti sa svra strana tijela, koja su došla u tijelo pa čestio preduzretno operacije, koje su sa bolima skopćane, ijekovita kod još tako starih rana. 2 poude stije K 3.65.
Izvor: Ljekarna „K Angjelo tvara“ A. THIERRY-a u PREGAADI, Hrvatska. — D biva se u svim većim ljekarnama. Na veliko u ljekarn. drogerijama.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamačuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Austro-hrvatsko

parobrodarsko društvo na dionice u Punta.

Ravnateljstvo u Punta.

Vlastito odpravnništvo na Riecol, Riva Cristoforo Colombo.

Plovitbeni red

vrijedi od 1. travnja 1912. do opoziva.

Pruga: Punat-Rijeka.

Svakl dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svakl dan
prje podne				po podne
5.—	odl.	VPUNAT	dol.	4.50
5.15	dol.	Erk	odl.	4.35
5.25	odl.	Glavotok	dol.	4.25
6.15	dol.	Malinska	odl.	3.40
6.20	odl.	Omizalj	dol.	3.35
6.60	dol.	Rijeka	odl.	3.0
7.—	odl.		dol.	2.85
7.45	dol.		odl.	2.70
7.50	odl.		dol.	2.—
8.45	dol.	RIJEKA	odl.	12.65

Uvjeto pristajanje u Mjrticama i Terkolama.

Pruga: Baška-Punat-Rijeka.

Svakl dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svakl dan
prje podne				po podne
8.45	odl.	VBaška	dol.	6.10
4.45	dol.	Punat	odl.	5.—
5.—	odl.	Rijeka	dol.	4.50
8.45	dol.		odl.	12.55

Uvjeto pristajanje u Staroj Baški.

Brza pruga: Rieka-Opatija-Lovran-Rab

Svakl Srijedu	Svakl Subotu	POSTAJA	Svakl Srijedu	Svakl Subotu
prje podne	Prje podne		po podne	po podne
7.35	10.15	VRIEKA	7.20	9.—
8.10	10.50	Opatija	6.45	8.25
8.20	11.—	Lovran	6.85	8.15
8.35	11.15		6.20	8.—
8.40	11.20		6.10	7.50
12.30	8.10	Rab	2.30	4.—

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Lovran-Lošinjvelli

Svako Nedjel.	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svako Nedjel.
prje podne				po podne
7.35	odl.	VRijeka	dol.	9.20
8.10	dol.	Opatija	odl.	8.45
8.20	odl.	Lovran	dol.	8.35
8.35	dol.		odl.	8.15
8.40	odl.		dol.	8.10
1.25	dol.	LOŠINJVELI	odl.	8.30

Uvjeto pristajanje u Malomlošnja luka sv. Martin.

Pruga: Rijeka-Nerezine.

Poned.	Četvrt.	Postaje	Utorak	Petak
prje podne	prje podne		po podne	po podne
10.15	7.35	VRJEKA	5.—	5.—
10.50	8.10	Opatija	4.25	4.25
11.—	8.20		4.15	4.15
12.20	9.40	Beli	2.65	2.65
12.30	9.50	Marag	2.45	2.45
1.20	10.40		1.55	1.55
1.30	10.60		1.45	1.45
2.10	11.30	Krk	1.05	1.05
2.20	11.40		12.55	12.55
prje podne	prje podne		po podne	po podne
1.40	1.20	Baškanova	11.25	11.30
2.20	2.40	Lopar	10.10	10.05
4.20	3.40	Rab	9.25	9.05
4.30	4.—		9.—	9.—
4.55	4.25	Lan	8.35	8.35
5.—	4.30		8.30	8.30
6.10	5.40	Vall Lonja	7.20	7.20
6.20	5.50		7.10	7.10
6.30	6.—	Mali Lonja	7.—	7.—
6.40	6.10		6.50	6.50
7.00	7.—	NEREZINE	6.—	6.—

Uvjeto pristajanje u Punta i St. Balhi

Pruga: Vrbanak-Sv. Marak-Silo-Crikvenica

Svakl dan	Odl. i Dol.	POSTAJE	Dol. i Odl.	Svakl dan
prje podne				po podne
4.30	odl.	Vrbanak	dol.	4.30
4.45	dol.	Sv. Marak	odl.	4.15
4.50	odl.	Silo	dol.	4.10
5.30	dol.		odl.	3.30
5.40	dol.	Crikvenica	dol.	3.20
6.—	dol.		odl.	3.—

Pruga: Crikvenica-Kieka.

Svakl dan

6.15 prje podne odl. Crikvenica . . . . . dol. 2.45 po podne

12.45 prje podne odl. Kieka . . . . . dol. 12.45 po podne

SVOJ K SVOMU!

Tiskara i knjigovežnica

LAGINJA i DR.

Ulica Giulia, 1. PULA Ulica Giulia, 1.

Preporuča se za tiskarske, knjigoveške i galanterijske radnje.

✓ Solidna isradba pečata iz guma. ✓

Imade u zalih tiskarice i knjige za p. n. obćine, crkve, škole, odvjetnice, posujilnice, konsum. društva, trgov. knjige, pisanke za škole, kao i sve pisarske i risa. skopotrebnine.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Sissano 14.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javno lokalce.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni. Poslužba brza i točna.

OLOVKE

u korist družbe sv. Cirila i Metoda dobivaju se u tiskari Laginja i drug. u Puli ulica Giulia 1. uz cianu od 2 do 10 para.

FR. SULLER-A ZAGREB, Vlaška ulica . .

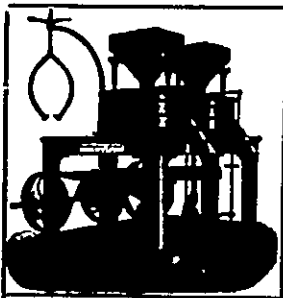
Sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda

Veliki izbor gotovih odijela i lakih ogrtača za gospodu i djecu. - Moderna sukna. - Radnja točna. - Najpovoljnije cijene.

IGNAZIO STEINER, PULA

PIAZZA FORO. GORICA . . . . . TRST

Krojačnica prvoga reda.

NAJBOLJI ŽITNI MLINOVI,

uljarski strojevi, motori, gospodarski strojevi u najboljoj izradbi i najjeftinije izradjeni, priredjeni za svako tlo.

Mnoga poduzeća po nama uređjena u prometu.

Ponude, proračuni na zahtjev besplatni i bez poštarine od tehničke poslovnice

EMANUEL I OSKAR KRAUS,

TRST, Via San Nicolò 2/b.

Dobivaju se podpune opreme za sva obrtnička i industrijalna poduzeća.

Dopisivanja: hrvatski, slovenski, njemački i talijanski.

Objava.

Nova tvornica soda-vode

Julij Cuzzi - Pula

via Carduzzi 5, kod Arene.

Sasma na novo uređjena po najnovijim i higijeničnim propisima, proizvadjaju napitke iz pravog, neravnog soka stadokog voća (malina, naranča, limun). Preporuča svoje proizvode, koji su samo prve vrste. — Doprema automobilom.

Svoj k svomu!

Svoj k svomu!